

FlexNyt

Indhold

- Landmænd får forlænget fristen for at så efterafgrøder
- Regler for slåning af støtteberettigede arealer med græs, brak og randzoner
- Krondyr smitter ikke med Salmonella Dublin
- Sikker håndtering af halmballer
- Otte gode tips til de lange høstdage i førerhuset
- Brug også grøngødning i køkkenhaven
- Klæger – en plage for mennesker og dyr
- Brandbæger bliver en større og større plage
- Hold øje med sneglene – der er mange i år
- Vil du vide mere om naturpleje?
- Nu kan du søge Natura-2000-projektstøtteordningerne
- 29 oplandskonsulenter tilbyder gratis rådgivning
- Nu kan du søge om projektpenge til brug og bevaring af fødevarer
- Økologi-kongres

Mark

Landmænd får forlænget fristen for at så efterafgrøder

Landbrugsstyrelsen udsætter fristen for at så efterafgrøder, som består af korsblomstrede afgrøder, almindelig rug, stauderug, honningurt eller vårbyg. Fristen for at så disse efterafgrøder udsættes med 10 dage til 30. august 2017. Fristudsættelsen gælder både pligtige efterafgrøder, målrettede efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og MFO-efterafgrøder.

Fristen for at indberette pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder bliver samtidig udskudt fra 31. august til 11. september 2017.

Tidligste dato for at destruere efterafgrøderne bliver tilsvarende rykket med 10 dage. Du må derfor tidligst nedpløje dine efterafgrøder fra 30. oktober 2017.

Info

Regler for slåning af støtteberettigede arealer med græs, brak og randzoner

I grundbetalingsordningen skal aktivitetskravet med slåning overholdes, for at arealer med græs, slåningsbrak og frivillige randzoner er støtteberettigede. Se de forskellige krav i nedenstående tabel.

Oversigt over slåningsreglerne

Støtteberettiget areal anmeldt som:	Krav til årlig slåning	Slåningsperiode	Forbudsperiode	Må afslået materiale fjernes?
Græsarealer Omdriftsgræs Permanent græs	Ja	1. juni - 15. sept.	Nej	Ja
Græsarealer med tilsagn om 5-årig pleje af græs indgået i 2015 og senere (læs mere om støtteordningen her)	Ja	21. juni - 15. sept.	Ja 1. maj -20. juni	Ja, det skal fjernes!
Græsarealer med tilsagn om 5-årig pleje , indgået før 2015 (læs mere her).	Ja	21. juni - 31. august	Ja 1. maj - 20. juni	Ja, det skal fjernes
Slåningsbrak MFO-slåningsbrak, kode 308 Udyrket areal v. vandboring, kode 309 Slåningsbrak, kode 310 MFO-udyrket areal v.vandboring, kode 323 Arealer med miljøtilsagn *, kode 312, 313, 317, 319 og 320	Ja	1. aug. - 15. sept.	Ja 1. maj - 31. juli	Nej**
Randzoner og 2 meter bræmmer Frivillige MFO-randzoner (anmeldt som en del af den tilstødende mark)	Ja	1. juni - 15. sept.	Nej	Ja

Kilde: Regelinfo, SEGES 11/8 2017

Kvæg

Krondyr smitter ikke med Salmonella Dublin

Ny dansk undersøgelse afkræfter mistanke om, at krondyr kan smitte kvægbesætninger med Salmonella Dublin. I vinteren 2016 blev der udtaget blodprøver af 76 krondyr på tre forskellige lokationer i Jylland i forbindelse med planlagte jagter i hhv. Sdr. Feldborg Plantage, Ovstrup Hede samt Kronheden. Disse områder ligger i det højprævalente område af Danmark – det vil sige i et område med en hyppig forekomst af Salmonella Dublin-positive besætninger.

Der blev udtaget blod af samtlige nedlagte dyr på de tre jagter. Blodprøverne blev udtaget umiddelbart efter eller i forbindelse med, at dyret blev brækket. Mere end 65 pct. af de undersøgte krondyr var hinder, dvs. krondyr i alderen fra 1½ år op til cirka 11 år. Resultatet af prøverne, som blev analyseret på DTU, er, at de testede krondyr med stor sandsynlighed ikke var serologisk positive for Salmonella Dublin.

Salmonella Dublin er en kvægspecifik salmonellabakterie. Det vil sige, at bakterien meget sjældent bliver isoleret fra andre dyrearter end kvæg, og at kvæg anses som den 'primære vært'. Bakterien er samtidig en zoonose og kan altså smitte mellem dyr og mennesker, hvilket jo også er en af de væsentlige årsager til målet om at udrydde Salmonella Dublin i Danmark.

Kilde: Kvægnyt 14/2017

Info

Sikker håndtering af halmballer

Branchearbejdsmiljørådet (BAR) Jord til Bord udgiver denne vejledning om sikker håndtering af halmballer i landbruget. Vejledningen beskriver en række praktiske løsninger, der kan øge sikkerheden ved arbejdet med halmballer. Se vejledningen her: www.barjordtilbord.dk.

Mark

Otte gode tips til de lange høstdage i førerhuset

Mange kan se frem til lange arbejdsdage i førerhuset, når der høstes. Med nogle enkle greb kan du gøre tiden rar for dig selv og din krop. Arbejdsmiljøkonsulent Lone Højgaard Borg har udarbejdet otte gode råd.

Lange dage i førerhuset kan være hårdt for kroppen. Når du planlægger arbejdet, er der nogle få vigtige ting, du kan tage højde for, for at få en god arbejdsdag.

1. Sørg for at værktøj, køletaske, drikkevarer mv. er forsvarligt fastgjort eller anbragt i opbevaringsrum, så det ikke vælter rundt, hvis du bremser op eller påkøres.
2. Brug håndfri telefon, så du har hænderne fri til at betjene instrumenterne, og placér ikke telefonen i højre side af køretøjet, da det kan forstyrre elektronikken.
3. Vær opmærksom på ikke at sidde anspændt, selvom du har travlt – tag indimellem en dyb indånding, og lad skuldrene falde "ned på plads".
4. Giv dig selv en "lydpause" – sluk for radioen indimellem, så den ikke bliver en del af baggrundsstøjen, og brug den som en velkommen afveksling i løbet af en lang dag.

Din siddestilling er vigtig

En god siddestilling er med til at sikre blodtilførslen til musklerne og forhindrer, at der opstår spændinger og ømhed i f.eks. skulder- og nakkemuskulaturen. Du kan selv gøre meget for at sidde godt. Vil du undgå at belaste din krop unødigt, når du sidder i førerhuset, skal du huske at:

5. Tjekke instruktionsbogen for, hvilke indstillingsmuligheder der er i sædet og førerhuset.
6. Indstille sædet i forhold til din vægt for at undgå belastende helkropsvibrationer.
7. Bruge sædets drejefunktion, når du skal kigge bagud, så du undgår at vride for meget i ryg og nakke.
8. Bruge trinene, når du skal ud af førerhuset – spring ikke, det belaster hofter og ryg, og du risikerer at komme til skade med fod eller ben, når du lander.

Se film om, hvordan du indstiller sædet i førerhuset på [Pas på kroppen.dk](http://Pas.paa.kroppen.dk)

Øvelser kan hjælpe dig til mere velvære

At lave øvelser, der kan løsne op for spændinger, fremme blodtilførslen og give ny energi til musklerne, kan hjælpe dig på de lange arbejdsdage. Nogle af øvelserne kan laves siddende i førerhuset, mens andre kræver, at du stiger ud og tager en pause. Husk også at holde pauser i løbet af dagen – det er godt for dig og øger arbejdssikkerheden.

Find gode øvelser i pjecen [Sid godt i førerhuset](#).

Haven

Brug også grøngødning i køkkenhaven

Det er ikke bare i marken, at grøngødning/efterafgrøde er en god idé. Også i køkkenhaven er efterafgrøden med til dels at samle kvælstof men også at jordkvaliteten bliver væsentlig forbedret.

Grøngødningsafgrøder dyrkes dog ikke kun for gødningsvirkningens skyld. Grøngødningsplanterne har andre gode egenskaber, som afhænger af, hvilke planter du vælger:

- De stimulerer jordens liv af mikroorganismer.
- Holder på overskydende næring i jorden.
- Løsner komprimeret jord.
- Udkonkurrerer ukrudt.
- Skaber gode levesteder for nyttedyr.
- Tiltrækker sommerfugle, bier og andre nyttige insekter.

Som et ekstra plus har flere grøngødningsplanter smukke blomster, der kan tilføre køkkenhaven farvepragt.

Et par gode eksempler til efterafgrøder kunne være:

- Lupin, Lupinus
- Vinter-vikke, Vicia villosa
- Gul sennep, Sinapis alba
- Rug, Secale
- Havre, Avena sativa

Kilde: Haveselskabet, nyhedsbrev 10. august 2017

Insekter

Klæger – en plage for mennesker og dyr

Klæger er store, tunge fluer – for nogle arters vedkommende med særprægede, farvestrålende øjne. Andre arter er mindre, og øjnene er ikke umiddelbart dét, man først for øje på. Derfor kaldes de i nogle egne af lande for "blinde fluer". De er absolut ikke blinde, men de har måske fået navnet, da de er lette at børste væk, når de først har bidt – de virker meget dvaske.

Det er kun hunnerne, der er blodsugende på forskellige arter af pattedyr. Hannerne er mere fredelige og holder sig til blomster. Blodet giver hunnen den næring, hun skal bruge til æglægningen. Klægernes larver lever som rovdyr i fugtige moser og våde enge.

Klægen bider et trekantet hul i huden, hvor den med sit spyt forhindrer blodet i at størkne – den stikker altså ikke som fx myg. (Man kan se klægen bide med det blotte øje, hvis man altså tør!) Bidet fra klæger er plagsomme for både dyr og mennesker. Det klør kraftigt, og såret er nogle dage om at hele. Derfor ser man ofte dyr med mange sår.

Klægen lægger æg på sten eller planter, som står i eller ved vand. Når ægget klækkes, falder larven ned i vandet, hvor den lever et år. Herefter forpupper den sig. Når klægen bryder frem fra puppen, er den fuldvoksen. Klæger parrer sig i sværme, og cyklus begynder forfra.

Klægen holder især til på fugtige arealer og bider kraftigt især på solrige dage med høj luftfugtighed. De er især aktive først og sidst på dagen i høj og sensommeren. Klægen er vanskelig at undgå. Du bør derfor, hvis det er et problem, flytte dyrene til et mere tørt areal, hvis det er muligt. Klægen stresser dyrene voldsomt i de perioder, hvor de er mest aktive.

Mark

Brandbæger bliver en større og større plage

Især i de senere år har brandbægeren været et stigende problem på græsmarkerne. Der findes flere forskellige former for brandbæger i Danmark. Det er dog især vår og engbrandbægere, som kan være et problem. Vårbrandbægeren er en plante på op til 50 cm i højde. Den er dog normalt mindre. Det, som den bedst kendes på er, at planterne er mere eller mindre "uldne" (hår på stængel og blade) og har gule blomster, som sidder i en kurv. Planten kan være 2-årig. Det vil sige, at den første år vokser frem med en bladrosset tæt ved jorden. Andet år vokser planten frem og blomstrer.

Engbrandbægeren er noget større og er ofte omkring 1 meter i højden. Planten er flerårig. Den kendes bedst ved, at stænglen er brunlig til rødlig. Engbrandbægeren kan også være håret ligesom vårbrandbægeren, men er det normalt ikke i så stort omfang. Engbrandbægeren burde, som navnet antyder, vokse på fugtige arealer og langs vandløb. Det er dog desværre ikke længere tilfældet, da den i flere tilfælde er truffet på høje tørre arealer.

Både vår- og engbrandbægeren er giftige. Især engbrandbægeren er meget giftig (pyrrolizidinalkaloider), og der er flere beskrevne eksempler på, at heste og kvæg er døde efter at have indtaget engbrandbæger. Vårbrandbæger angives også at være giftige, især for heste, får, geder og svin.

I frisk tilstand ædes brandbæger ikke, da de smager og lugter grimt. Men når marken enten slås til hø eller ensileres, kan dyrene ikke længere sortere brandbægerne fra. Specielt hø kan være lumsk, da brandbæger mister den grimme lugt og smag ved tørring, men giftstoffet mister ikke sin giftighed. Derfor kan du heller ikke løse problemet ved at pudse marken af og lade det afslåede materiale ligge, da du risikerer, at dyrene æder de tørre planter. Derfor kan det være nødvendigt at luge planterne væk, inden de kaster frø. Det er også muligt at slå marken af og fjerne materialet.

Info

Hold øje med sneglene – der er mange i år

Undersøg, om der er snegle i stubben af forfrugten. En god bekæmpelse forudsætter, at sneglene opdages tidligt. Sats også på stubbearbejdning, hvor tiden tillader det.

Den fugtige sommer har skabt usædvanligt gode betingelser for angreb af snegle. Snegle optræder især på lerjord, og især ved grubbesåning skal du være opmærksom på evt. angreb. Under gunstige forhold for snegle kan der også optræde angreb på lettere jord.

Undersøg derfor nu markerne for snegle, hvor der er eller skal sås vinterraps eller rajgræs til frø i renbestand. Vær også opmærksom på evt. snegleforekomster i marker, hvor der senere skal sås vintersæd.

Hvor tiden tillader det, er det vigtigt også at satse på forebyggende foranstaltninger som stubbearbejdning før såning. Effekten af stubbearbejdning er størst under tørre forhold.

Der kan p.t. ikke anbefales specielle fældetyper til at fastlægge angrebsgraden af snegle i marken, så der kan udlægges en sæk, en halmballe eller lignende, hvorunder du dagen efter kigger efter snegle.

Hvis der er et snegleproblem, kontakt din rådgiver for midler til bekæmpelse m.v.

Arrangementer

Vil du vide mere om naturpleje?

Kom til gratis temadage og informationsmøder om naturpleje. Her er der mulighed for at blive klogere på reglerne for tilskud til naturpleje, og hvordan naturplejen kan udføres med succes – for både landmænd og naturen.

Se program og tilmelding ved at klikke på det enkelte arrangement her Landbrugsinfo.dk.

Info

Nu kan du søge Natura-2000-projektstøtteordningerne

Fra 4. august til 19. september kan du søge om tilskud til etablering af naturlige vandstandsforhold, rydning af tilgroede arealer samt forberedelse til afgræsning. Du søger i Tast selv-service.

Natura 2000-projektstøtteordningerne bidrager til at sikre eller forbedre bevaringsstatus for naturtyper og arter på de særlige udpegede arealer inden for Natura 2000-områderne. I 2017 er det sidste mulighed for at søge om tilskud til etablering af naturlige vandstandsforhold.

Læs mere på [Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside](http://Landbrugs-og-Fiskeristyrelsens-hjemmeside).

---

29 oplandskonsulenter tilbyder gratis rådgivning

Oplandskonsulenterne er nu klar til at rykke ud til landmænd, som overvejer at bygge et minivådområde, deltage i et vådområdeprojekt eller plante skov. Rådgivningen er gratis.

Som en del af landbrugspakken, hvor landbruget slap af med undergødskningen, skal landbruget frem til 2021 reducere udledningen af kvælstof med 6.900 t.

En del af reduktionen kan ske ved, at landmænd etablerer virkemidler, som har effekt, ikke bare på egen jord, men for et vandopland. Staten og EU betaler netop nu for, at landmændene etablerer de såkaldte frivillige målrettede virkemidler, som omfatter minivådområder, vådområder og plantet skov.

Læs mere på Landbrugsinfo.dk.

Nu kan du søge om projektpenge til brug og bevaring af fødevarer

Ansøgningsrunden er nu åben for tilskud til projekter til gavn for jordbrugets plante- og husdyrgenetiske ressourcer. Ansøgningen skal være modtaget senest 15. september 2017.

Plantefrø, befrugtede æg fra pattedyr og sæd er det ofte muligt at langtidsopbevare ved især nedfrysning. Dog bevares generne fra planterne- og husdyrene bedst ved at blive anvendt, idet generne derved fortsat kan udvikle sig inden for det omgivende miljø. Planter, som kan formeres vegetativt via eksempelvis aflæggere, bevares dog især i samlinger af kloner på friland.

Miljø- og Fødevarerministeriet giver derfor tilskud til projekter, som kan gavne bevaring og bæredygtig brug af jordbrugets plante- og husdyrgenetiske ressourcer.

Eksempler på projektaktiviteter:

- Undersøgelse af produkters egenskaber
- Udarbejdelse af bæredygtige avlsplaner
- Formidling om gamle planter og husdyr
- Forsøg om miljøtilpasning, såsom økologi og klima
- Opformering af frøformerede plantegenetiske ressourcer
- Udvælgelse af donorer af genmateriale til Genbanken
- Supplere eksisterende dubletsamlinger af vegetativt materiale

Læs mere på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside.

Arrangementer

Økologi-kongres

Kom til Økologi-Kongres 2017 d. 29. - 30. november 2017 på Comwell Kolding.

Kongressen byder på et bredt fagligt program med den nyeste viden, stof til eftertanke, spændende oplægsholdere, visionære debatter samt en levende udstilling. Deltagerne repræsenterer foruden landbruget alle dele af økologien, så det er unik mulighed for at få skærpet dit personlige netværk fra nær og fjern.

Se mere på kongressens hjemmeside og følg kongressen på [Facebook](https://www.facebook.com/okologikongres), hvor der løbende vil være nyt.
